

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 16.06.1967, sp. zn. 4 Cz 67/67, ECLI:CZ:NS:1967:4.CZ.67.1967.1

Číslo: 102/1967

Právní věta: Vyživovací povinnost, kterou má matka k dítěti, předchází vyživovací povinnosti, kterou má k svým rodičům.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 16.06.1967

Spisová značka: 4 Cz 67/67

Číslo rozhodnutí: 102

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Výživné, Výživné dítěte

Předpisy: 94/1963 Sb. § 96

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 102/1967 sb. rozh.

Vyživovací povinnost, kterou má matka k dítěti, předchází vyživovací povinnosti, kterou má k svým rodičům.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze 16. června 1967, [4 Cz 67/67](#).)

Navrhovatelé se domáhali návrhem ze 7. dubna 1965 na odporkyni jako svoji dceru úhrady výživného počínajíc 1. 4. 1965 měsíčně částkou Kčs 100,- pro každého z nich. Uváděli, že jsou práce neschopnými a jejich společný důchod činí jen Kčs 375,-, což nestačí ani na úhradu jejich nejnutnějších potřeb.

Odporkyňa navrhovala zamietnutie návrhu z toho dôvodu, že ako členka JRD má nepatrný zárobok, stará sa o maloleté dieťa a ďalej, že povinnosť prispievať na výživu navrhovateľov majú ešte ďalší dvaja jej súrodenci.

Okresný súd Bratislava - vidiek rozhodol tak, že zaviazal odporkyňu platiť navrhovateľov výživné po Kčs 100,- na každého z nich mesačne počínajíc 1. 4. 1965.

Krajský súd v Bratislave zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zaviazal odporkyňu platiť navrhovateľov výživné od 1. 4. 1965 do 31. 12. 1965 po Kčs 50,- mesačne každému z nich, od 1. 1.

1966 naďalej potom po 70,-. Na rozdiel od súdu prvého stupňa zahrnul odvolací súd do príjmov navrhovateľov okrem čiastky Kčs 375,- mesačne i príjem z výnosu ich záhrady a z užívacieho poplatku za užívanie časti bytu v čiastke Kčs 48,- mesačne. Vychádzal tak i predpokladaného príjmu navrhovateľov Kčs 480,- mesačne.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom najvyššieho súdu, že rozsudkami súdov oboch stupňov došlo k porušeniu zákona a tieto rozhodnutia zrušil.

Z odôvodnenia:

Rozhodujúcou pre posúdenie veci v tomto prípade je jednak okolnosť, aké sú schopnosti a možnosti odporkyne prispievať na výživné navrhovateľov (§ 96 ods. 1 zák. o rod.) a ďalej okolnosť, či navrhovatelia nemajú zabezpečenú slušnú výživu (§ 87 ods. 1 zák. o rod.). Bolo zistené, že odporkyňa disponuje vlastnými prostriedkami v rozsahu asi len Kčs 50,- mesačne, v čom sú zahrnuté ako finančné tak i naturálne príjmy, ktoré dosahuje ako členka JRD. Tieto príjmy jej zrejme nedávajú samé o sebe vôbec možnosť prispievať na výživné navrhovateľov. Pri posudzovaní schopností a možností odporkyne prispievať na výživné navrhovateľov treba preto vzhľadom k minimálnym príjmom odporkyne v JRD skúmať, či odporkyňa v rámci bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo z iných titulov má účasť na majetkových hodnotách, ktoré presahujú rámec vecí nevyhnutne potrebných na uspokojenie základných hmotných a kultúrnych potrieb odporkyne a jej rodiny, alebo na výkon pracovných úloh. Tieto skutkové okolnosti okresný ani krajský súd vôbec neskúmal, hoci reálnosť a presvedčivosť uloženia vyživovacej povinnosti odporkyni predpokladá aj eventuálnu vymáhateľnosť tejto povinnosti prostriedkami podľa § 321 a nasl. resp. § 276 a nasl. o. s. p. Súd prvého i druhého stupňa sa obmedzil na zistenie zárobku manžela odporkyne (asi Kčs 1950,- mesačne), z ktorého usudzuje na majetkové možnosti a schopnosti odporkyne. Pokiaľ ide o použitie odmeny odporkyne, ktorú poberá v JRD, pominul súd prvého a druhého stupňa aj významnú okolnosť, že povinnosti odporkyne prispievať na výživu rodičov predchádza jej vyživovacia povinnosť voči dieťaťu. Taktiež z hľadiska ustanovenia § 87 ods. 2 zák. o rod. bolo vecou súdu viac sa zaoberať a v tomto smere vykonať podrobnejšie zistenia týkajúce sa schopností a možností aj ostatných detí navrhovateľov a tieto potom po vzájomnom porovnaní brať pri hodnotení vecí do úvahy.

V súvislosti s otázkou pomerov navrhovateľov okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku vychádza z predpokladu, že navrhovatelia v rámci spolužitia s dcérou R. v spoločnej domácnosti zdieľajú fakticky životnú úroveň jej rodiny. V tej súvislosti okresný súd i rozpočítava podiely, ktoré vzhľadom na príjem rodiny R. pripadajú na každého člena rodiny, včítane navrhovateľov. Toto stanovisko okresného súdu preberá i krajský súd. Za uvedenej situácie vzniká však pochybnosť, či vôbec materiálna situácia navrhovateľov je taká, že nezodpovedá kritériu slušnej výživy podľa § 87 ods. 1 zák. o rod. Vypočítanie navrhovateľov a ich dcéry R. k tejto otázke nie je dostačujúcim dôkazným prostriedkom vzhľadom na nepochybný záujem navrhovateľov i R. preniesť určitú časť výživy navrhovateľov na odporkyňu. Otázkou majetkových pomerov navrhovateľov bolo preto treba skúmať i ďalšími dôkaznými prostriedkami (napr. vyjadrením MNV a pod.), než len tými, ktoré použil okresný i krajský súd. V tejto súvislosti sa mal súd v konaní zaoberať aj s námietkami odporkyne, že navrhovatelia vlastnia ešte ďalšie nehnuteľnosti, z ktorých získané peniaze prípadným odpredajom, alebo z výnosu by mohli použiť pre svoje potreby. S touto námietkou odporkyne sa súdy vôbec nezaoberali a nezisťovali, či skutočne nie je na strane navrhovateľov ešte nejaký iný majetok, komu vlastne patrí, kto z neho berie úžitok a vôbec či a o aký majetok v danom prípade ide. Zistenie aj týchto okolností bolo vo veci potrebné z hľadiska správneho posúdenia požiadavky navrhovateľov a ich odkázanosti na uplatňované výživné. Ak by slušná výživa navrhovateľov bola zabezpečená v rodine ich dcéry, m ohol by obstať iba nárok tejto dcéry proti odporkyni podľa § 101 zák. o rod. Tento nárok však nie je predmetom daného sporu.

Keď okresný ani krajský súd neskúmali rozhodné skutkové okolnosti v naznačených smeroch, porušili

tým zákon v ustanoveniach § 1, § 2, § 3, § 6, § 120 ods. 1, § 132, § 153 ods. 1 o. s. p., § 87 ods. 1, 2 a § 96 ods. 1 zák. o rod.